

Bruxelles, 15 noiembrie 2024
(OR. en)

15562/24

EMPL 566
SOC 829
EDUC 417
ECOFIN 1285
COMPET 1117
DIGIT 234
ENV 1119

NOTĂ

Sursă:	Președinția
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul
Subiect:	Semestrul european 2025: priorități în domeniul ocupării forței de muncă și al politicii sociale – <i>Dezbateri de orientare</i>

În continuare, se pune la dispoziția delegațiilor o notă de orientare din partea președinției privind subiectul sus-menționat, în vederea dezbaterii de orientare care va avea loc în cadrul Consiliului (EPSCO) din 2 decembrie 2024.

Semestrul european 2025: priorități în domeniul ocupării forței de muncă și al politicii sociale*Dezbateri de orientare*

Miniștrii sunt invitați să își împărtășească opiniile cu privire la viitoarele priorități în domeniul ocupării forței de muncă și al politicii sociale la nivelul UE. Rapoartele cuprinzătoare și perspective, precum și documentele relevante publicate în ultimii ani au oferit contribuții valoroase la această dezbateri; prin urmare, mesajele-cheie ale unora dintre aceste rapoarte și documente sunt evidențiate în prezenta notă.

Ciclul anual al semestrului european începe, de obicei, în noiembrie, când Comisia Europeană prezintă pachetul de toamnă al semestrului european, inclusiv Raportul comun privind ocuparea forței de muncă pentru domeniile pieței forței de muncă, competențelor și politicii sociale. Pachetul de toamnă stabilește prioritățile economice, sociale și de ocupare a forței de muncă generale și oferă statelor membre orientări în materie de politici pentru ciclul următor. În ceea ce privește ciclul 2025 al semestrului, din cauza tranziției instituționale, Comisia a decis să publice pachetul de toamnă mai târziu decât de obicei și în două etape: părțile legate de chestiuni fiscale ale pachetului la sfârșitul lunii noiembrie și elementele rămase, inclusiv părțile legate de ocuparea forței de muncă și de aspectele sociale, odată ce noua Comisie își va începe mandatul. Prin urmare, anul acesta, pachetul de toamnă nu este prezentat în cadrul reuniunii Consiliului EPSCO din decembrie.

Raportul¹ Grupului la nivel înalt privind viitorul protecției sociale și al statului social în UE (denumit în continuare „grupul la nivel înalt”), publicat în februarie 2023, a analizat impactul preconizat al principalelor tendințe majore asupra protecției sociale și a statului social. Grupul la nivel înalt a subliniat că mai multe tendințe majore mondiale ne modelează societățile, economiile și piețele forței de muncă. În special, au fost identificate schimbările demografice, schimbările din lumea muncii, schimbările climatice și tranziția verde, iar impactul acestora a fost explorat dintr-o perspectivă care ține seama de toate etapele vieții. Raportul a subliniat importanța unui stat social favorabil incluziunii și echitabil pentru reducerea la minimum a riscurilor sociale și pentru atenuarea dificultăților economice, sprijinind în același timp creșterea economică și bunăstarea individuală. Potrivit grupului la nivel înalt, statele sociale moderne ar trebui să furnizeze amortizoare puternice împotriva șocurilor economice și să investească în „etape de tranziție” care să ajute oamenii de-a lungul tranzițiilor critice pe tot parcursul vieții. Recunoscând că nu există soluții universale, raportul conține o listă de 21 de recomandări în mai multe domenii de politică, încurajând în primul rând statele membre să își modernizeze și să își consolideze statele sociale.

În februarie 2024, Comitetul pentru ocuparea forței de muncă (EMCO) și Comitetul pentru protecție socială (CPS) au pregătit un aviz² pe tema „Viitoarele priorități în materie de politici ale Uniunii privind Pilonul european al drepturilor sociale”, care a fost aprobat de miniștrii EPSCO în cadrul reuniunii lor din martie 2024. Avizul a subliniat că au fost aprobate numeroase inițiative ale UE de la proclamarea Pilonului social în 2017, prin adoptarea de recomandări ale Consiliului și de alte instrumente fără caracter obligatoriu care sunt instrumente adecvate și eficiente pentru a le oferi statelor membre orientări în domeniile de politică respective, precum și prin directive și regulamente ale UE, obligatorii din punct de vedere juridic, care au un impact mai direct asupra legislației naționale. În aviz se precizează și că numărul mare de inițiative ale UE aprobate începând din 2017 a impus noi acțiuni de transpunere și o punere în aplicare adecvată, și că a fost necesară monitorizarea eficacității lor, având în vedere evoluția rapidă a economiilor și a societăților, axându-se în același timp pe reducerea sarcinilor administrative.

---

¹ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=88&eventsId=2057&furtherEvents=yes&langId=en>

² Documentul 7635/24.

Raportul lui Enrico Letta intitulat *Much More Than a Market* („Mult mai mult decât o piață”)³, publicat în aprilie 2024, a subliniat necesitatea de a consolida dimensiunea socială a pieței unice prin asigurarea justiției și coeziunii sociale. În raport se afirmă că ar trebui îndeplinite trei obiective-cheie pentru ca piața unică să aibă cu adevărat succes și să fie durabilă din punct de vedere social: i) extinderea beneficiilor muncii la un număr mai mare de persoane, ii) evitarea unei uniformizări la un nivel inferior și iii) menținerea și consolidarea economiei de piață europene.

Raportul lui Mario Draghi privind *The future of European competitiveness* („Viitorul competitivității europene”)⁴, publicat în septembrie 2024, a subliniat că succesul tranziției verzi și al celei digitale depinde de realizarea lor într-un mod echitabil din punct de vedere social, acordând atenție asigurării unor locuri de muncă de calitate și asigurării disponibilității unui număr suficient de lucrători calificați pentru a le executa. Având în vedere deficitele existente atât în ceea ce privește locurile de muncă, cât și personalul calificat, recalificarea și perfecționarea forței de muncă din UE sunt vitale. În ceea ce privește noul ciclu legislativ, raportul a solicitat o regândire completă a politicilor UE legate de competențe, inclusiv consolidarea coordonării și o mai bună implicare a partenerilor sociali în elaborarea politicilor în materie de educație și formare.

---

³ <https://www.consilium.europa.eu/media/ny3j24sm/much-more-than-a-market-report-by-enrico-letta.pdf>

⁴ https://commission.europa.eu/topics/strengthening-european-competitiveness/eu-competitiveness-looking-ahead_en#paragraph_47059

În raportul intitulat *Employment and Social Developments in Europe* („Evoluția ocupării forței de muncă și a situației sociale în Europa”)⁵, publicat în septembrie 2024, Comisia Europeană a prezentat principalele evoluții economice, sociale și de pe piața forței de muncă, a analizat convergența socioeconomică în UE și a examinat rolul investițiilor sociale. În raport s-a subliniat că, în contextul unei ample stagnări economice în 2023, piețele forței de muncă au continuat să fie remarcabil de reziliente, iar rezultatele sociale au arătat unele semne de îmbunătățire. În 2023, creșterea economică din UE a rămas în urma altor economii avansate, iar inflația este în creștere din a doua jumătate a anului 2021. În ceea ce privește obiectivele principale ale Uniunii pentru 2030, în raport se afirmă că i) rata de ocupare a forței de muncă în UE a atins nivelul record de 75,3 %, în timp ce rata șomajului a scăzut ușor. Întreprinderile s-au confruntat cu deficite de forță de muncă și de personal calificat, iar locurile de muncă vacante au rămas la un nivel înalt record. ii) Participarea adulților la educație și formare a rămas cu mult sub obiectivul UE. În 2022, 46,6 % dintre persoanele cu vârste cuprinse între 25 și 64 de ani au participat la activități de educație sau de formare, ceea ce se datorează, printre altele, dificultăților de accesare a unor cursuri de formare de calitate, conflictelor de programare cu alte responsabilități, barierelor financiare sau disponibilității potențialilor participanți. iii) Rata riscului de sărăcie sau de excluziune socială (AROPE) a scăzut ușor la 21,4 % în 2023, dar a rămas ridicată în anumite grupuri vulnerabile, iar inegalitatea veniturilor a rămas, în linii mari, stabilă, în timp ce rata privațiunilor materiale și sociale severe a crescut. În raport se afirmă că, în ultimul deceniu, o serie de rezultate economice, sociale și de pe piața forței de muncă au fost convergente în întreaga UE, dar diferențele dintre statele membre rămân considerabile. Raportul subliniază, de asemenea, rolul investițiilor sociale și importanța reformelor și a investițiilor în domenii-cheie precum perfecționarea și recalificarea, învățarea pe tot parcursul vieții, politicile active în domeniul pieței forței de muncă, politicile privind educația și îngrijirea timpurie, care pot fi completate de investiții mai mari în locuințe la prețuri accesibile și protecție socială, printre altele.

---

⁵ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8641&>

În ceea ce privește viitoarele inițiative la nivelul UE, propunerea președintei alese von der Leyen de a avea în următorul colegiu un vicepreședinte executiv responsabil, printre altele, de oameni și competențe și alți câțiva comisari care să se ocupe de ocuparea forței de muncă, de politicile sociale și de egalitate subliniază, de asemenea, ambiția sporită a Comisiei în acest domeniu. Pentru a atinge obiectivele principale ale UE pentru 2030 privind ocuparea forței de muncă, competențele și reducerea sărăciei, Comisia planifică un nou plan de acțiune privind punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale, care urmează să fie prezentat în 2025. Alte noi inițiative, cum ar fi foaia de parcurs privind locurile de muncă de calitate, un nou pact pentru dialogul social european, o strategie a UE pentru combaterea sărăciei și planul european privind locuințe la prețuri accesibile, sunt menite să contribuie la atingerea obiectivelor principale ale UE.

În ceea ce privește domeniile de politică de competența Consiliului EPSCO, ar trebui evidențiate două evoluții esențiale în ceea ce privește semestrul european. În primul rând, de la proclamarea Pilonului european al drepturilor sociale în 2017, monitorizarea acestuia a fost integrată în semestrul european, în special prin alinierea Orientărilor privind ocuparea forței de muncă la principiile sale. Această monitorizare este efectuată prin Raportul comun privind ocuparea forței de muncă, utilizând tabloul de bord social. În al doilea rând, în acest context și cu scopul de a consolida dimensiunea socială a semestrului european și rolul Consiliului EPSCO în cadrul ciclurilor anuale, ciclul 2024 al semestrului european a inclus, sub formă de proiect-pilot, o analiză a convergenței sociale bazată pe caracteristicile cadrului de convergență socială (denumit în continuare CCS).

Lucrările privind CCS au început în urma inițiativei Belgiei și Spaniei, prezentată în cadrul reuniunii Consiliului EPSCO din octombrie 2021, de a introduce o „procedură privind dezechilibrele sociale”. În conformitate cu mandatele primite din partea președințiilor franceză, cehă și suedeză, EMCO și CPS au reflectat cu atenție asupra inițiativei. În primul rând, în avizul⁶ lor din 16 mai 2022, EMCO și CPS au subliniat necesitatea unor lucrări conceptuale și analitice suplimentare cu privire la aspecte-cheie ale inițiativei, remarcând că statele membre au exprimat păreri împărțite în ceea ce privește posibila sa valoare adăugată. Având în vedere acest lucru, au fost desfășurate lucrări tehnice suplimentare de către un grup de lucru dedicat EMCO-CPS, cu participarea voluntară a 21 de state membre și a Comisiei. În perioada septembrie 2022-mai 2023, grupul de lucru a analizat posibila concepere și metodologie a unui „cadru de convergență socială” și a pregătit un raport. În urma examinării acestui raport, EMCO și CPS au pregătit și aprobat mesaje-cheie privind introducerea unui cadru de convergență socială în semestrul european. Acestea au recunoscut diferitele grade de sprijin și incertitudinile din rândul statelor membre. Mesajele-cheie⁷ au fost prezentate miniștrilor în cadrul reuniunii Consiliului EPSCO din iunie 2023, iar Consiliul a luat act de ele. În ciclul 2024 al semestrului european, și anume în propunerea Comisiei de raport comun privind ocuparea forței de muncă pentru 2024, publicată în noiembrie 2023, Comisia a inclus o analiză mai solidă specifică fiecărei țări cu privire la riscurile potențiale la adresa convergenței sociale ascendente, pe baza parametrilor cadrului de convergență socială, astfel cum sunt descriși în mesajele-cheie EMCO-CPS. Din cauza lipsei unui consens în rândul statelor membre cu privire la propunerea Comisiei menționată anterior, în concluziile⁸ sale conexe, Consiliul a luat act de aceasta și a invitat Comitetul pentru ocuparea forței de muncă și Comitetul pentru protecție socială să evalueze impactul analizei-pilot a convergenței sociale ascendente pe baza parametrilor cadrului de convergență socială, inclusiv valoarea adăugată și sarcina administrativă potențială. În plus, Consiliul a invitat EMCO și CPS să îi evalueze impactul, inclusiv valoarea sa adăugată și sarcina administrativă potențială.

---

⁶ Documentul 9222/22.

⁷ Documentele 9481/23 și ADD1.

⁸ Documentul 7665/24.

În paralel cu ciclul 2024 al semestrului, ca urmare a evaluării guvernantei economice a UE, Consiliul și Parlamentul European au convenit să includă „un cadru de identificare a riscurilor la adresa convergenței sociale” în noul Regulament 2024/1263 printre instrumentele de care dispune Comisia pentru monitorizarea Orientărilor privind ocuparea forței de muncă și pentru punerea în aplicare a principiilor Pilonului social.

EMCO și CPS și-au efectuat evaluarea în perioada septembrie-noiembrie 2024 și și-au prezentat principalele constatări într-o notă⁹ în atenția miniștrilor EPSCO, subliniind experiențele, divergențele pozițiilor statelor membre și ajustările (de exemplu, în ceea ce privește metodologia, indicatorii, procedura etc.) necesare pentru a îmbunătăți CCS. În notă se precizează, de asemenea, că, în timp ce unele state membre au recunoscut avantajele cadrului de convergență socială, astfel cum au fost puse în aplicare sub formă de proiect-pilot în ciclul 2024, altele au îndoiești cu privire la valoarea adăugată și la scopul final al cadrului în comparație cu practicile anterioare.

În acest context, miniștrii sunt invitați să desfășoare un schimb de opinii cu privire la următoarele aspecte:

- 1) *Având în vedere tendințele, analizele și sugestiile menționate anterior, ce priorități ați stabili pentru perioada 2024-2029 în perspectiva viitorului nou plan de acțiune privind Pilonul european al drepturilor sociale?*
- 2) *Pe baza experienței dumneavoastră legate de punerea în aplicare sub formă de proiect-pilot a CCS și având în vedere nota EMCO-CPS, sunteți de acord că este necesar să se îmbunătățească analizele convergenței sociale ascendente pe baza parametrilor CCS după etapa-pilot? Dacă da, ce elemente ale analizelor ar trebui îmbunătățite în perspectiva viitoarelor cicluri ale semestrului european?*

---

⁹ Documentul 15563/24.